

Global Bioeconomy Summit 2026 goes Green Care

26.11.2026

Luonnon hyvinvointivaikutukset biotalouden näkökulmana yhteisöpuutarhassa

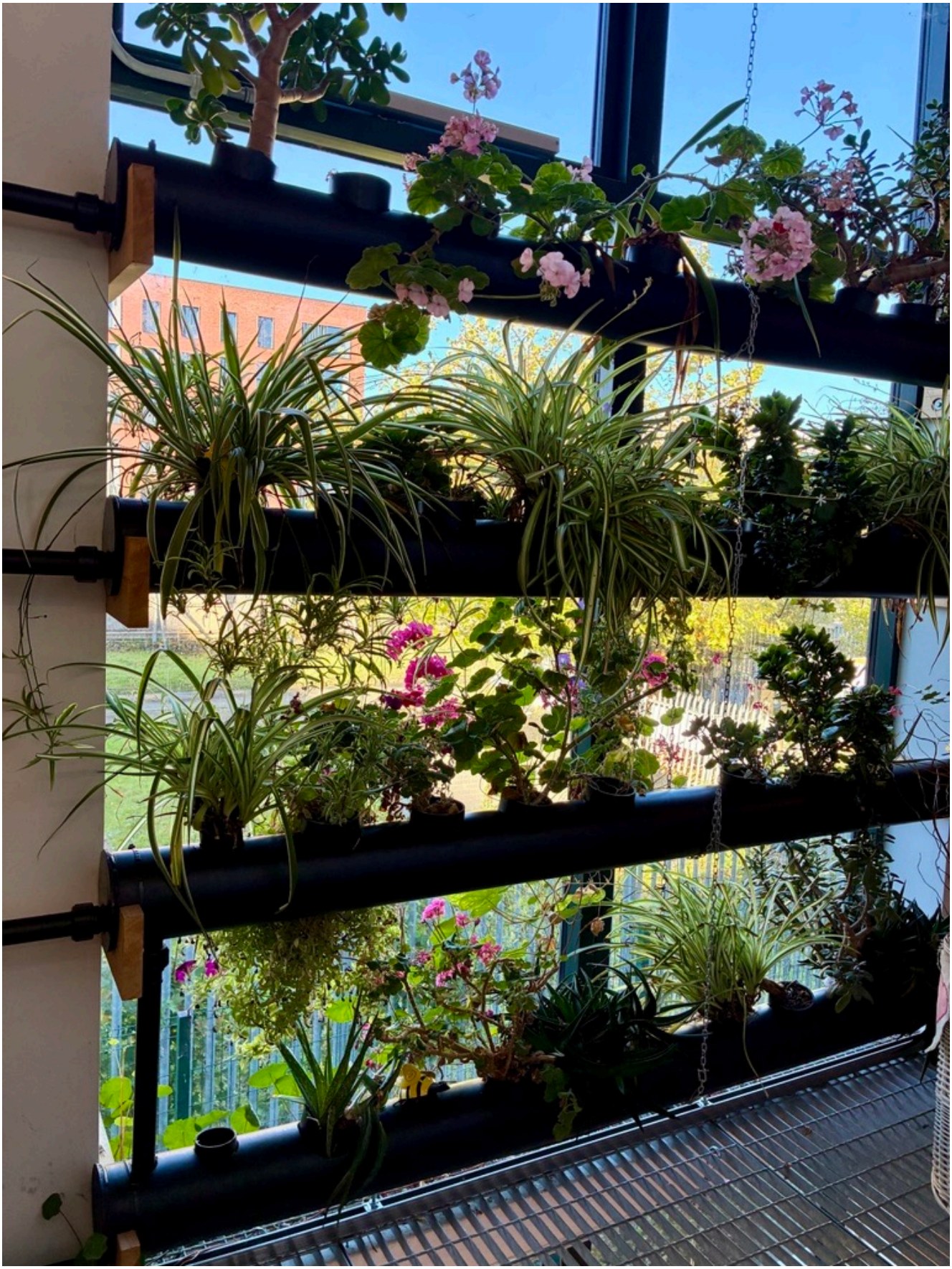
Lokakuiseen Global Bioeconomy Summit 2026 -tapahtumaan liittyneet kohdevierailut veivät osallistujia tutustumaan biotalouden käytännön ratkaisuihin eri puolilla Irlantia. Vierailukohteissa esiteltiin muun muassa uusiutuvaa energiaa, biojalostusta, biopohjaisia tuotteita, sivuvirtojen hyödyntämistä ja kiertotalouden ratkaisuja. Samalla vierailut havainnollistivat tutkimuksen, yritysten, julkisten toimijoiden ja paikallisyhteisöjen yhteistyön merkitystä kestävän biotalouden kehittämisessä.

Yksi vierailuista suuntautui Dublinin lähiöön, jossa näkökulma laajeni teknologisista ratkaisuista yhteisölliseen toteuttamiseen, hyvinvointivaikutuksiin ja yksilöiden toimintaan osana isompaa muutosta. Rediscovery Centre and Global Action Plan GLAS Community Garden -vierailulla tarkasteltiin sitä, kuinka biologisia materiaaleja, resurssien kiertoa, kaupunkiviljelyä ja luonnon monimuotoisuutta voitiin yhdistää osaksi paikallista kestävää kehitystä ja yhteisöllistä toimintaa.

Kiertotaloutta Rediscovery Centerissä

Vierailun ensimmäinen kohde oli Rediscovery Centre Ballymunissa. Keskuksessa tutustuttiin sen yli 20 vuoden aikana tekemään työhön kiertotalouden edistämiseksi. Toimintaan kuuluivat muun muassa

Rediscover Fashion, Rediscover Furniture, Rediscover Paint ja Rediscover Bikes, joissa osallistujat esimerkiksi korjasivat ja tuunasivat rikkinäisiä tuotteita tai kierrättivät vanhaa materiaalia kokonaan uusiin, myytäviin tuotteisiin. Keskuksessa järjestettiin myös avoimia työpajoja ja edistettiin kiertotalousosaamista. Biotalouden näkökulmasta vierailulla nostettiin esiin myös hamppubetonin käyttöä, villapohjaista eristämistä, kiertotalouteen perustuvia sanitaatioratkaisuja sekä keskuksen keittiöpuutarhaa.

Kuva 1. Rediscovery Centerin sisätilojen hydroponisen kasvatusjärjestelmän lannoitteet tulivat rakennuksen saniteettiratkaisuista (kuva: Soila Huhtaluhta).

Yhteisöpuutarhasta monenlaista satoa

Toinen vierailukohde oli GLAS (Green Living & Sustainability) Community Garden, joka oli tarjonnut vuodesta 2011 lähtien tilaa yhteisölliselle viljelylle ja luontoon tutustumiselle. Puutarhassa oli muun muassa kasvutunneli, kompostointijärjestelmiä, viljelykupoli ja sadeveden keräysjärjestelmä. Kohteessa konkretisoituivat ruoan paikallinen kasvattaminen, ravinteiden ja muiden resurssien kierrättäminen sekä luonnon monimuotoisuuden tukeminen kaupunkiympäristössä. Teknisiä ratkaisuja vaikuttavampaa oli kuitenkin osallistavan puutarhatoiminnan panos hyvinvointiin lähiössä, jonka asukkailla oli erilaisia haasteita yhteiskuntaan liittymisessä. Yhteisöpuutarha oli paikka, jossa voi kokea ja elää toisenlaista arkea, kasvattaa itseluottamusta ja olla ympäristölle ja yhteisölle merkityksellinen omalla panoksellaan. Paikallisten koululaisten osallistaminen toimintaan oli vähentänyt puutarhaan kohdistuvan vandalismin lähes olemattomiin. Kun puutarha koettiin yhteiseksi hyväksi, siitä haluttiin pitää huolta. Valmisteilla oli myös pihakeittiö monikulttuurisiin yhteisiin kokkausiltoihin sekä aistipolku. Yhteisöpuutarhan toiminnassa oli tunnistettavissa Green Care -ajattelulle ominaisia piirteitä: luonnon, yhteisöllisyyden ja osallistumisen tavoitteellista hyödyntämistä hyvinvoinnin tukena.

Puutarhan tontti oli käytössä naapurissa sijaitsevalta katoliselta kirkolta ja kaupunki puolestaan rahoitti toimintaan yhden kokopäiväisen työntekijän. Tuotantopanokset ja tarvikkeet olivat käytännössä yksityisten rahalahjoitusten varassa. Toiminnassa oli myös vapaaehtoistyöntekijöitä. Puutarhan työntekijä korosti monikulttuurisen työn rikkautta ja yhteisöllisyyden molemminpuolista antia. Puutarhassa huomioitiin myös luonnon monimuotoisuus. Työntekijä kertoi, että kaikkea kasvatettavaa ruokaa ei suojattu harsoilla, vaan osa jätettiin tarkoituksella linnuille ja hyönteisille, sillä ”sehän on vain reilua, koska olemme niiden tilassa”. Toimintaa toteutettiin yhteistyössä luonnon kanssa, ja tätä opetettiin myös kävijöille.

Kuva 2. Kyltti muistuttaa hyvinvointivaikutuksista (kuva: Soila Huhtaluhta).

GLASin Yhteisöpuutarha konkretisoi tulokulmaansa biotalousteemaan tarjoamalla inhimillisen näkökulman biotalouteen, ja osoittamalla, miten ihmiset ja luonto voivat kukoistaa yhdessä. Esittelyssään he korostivat seuraavia näkökulmia:

- Olemme osa luontoa, emme irrallisia siitä. GLAS antaa ihmisten kokea tämän omakohtaisesti. Puutarhassa ihmiset voivat kasvattaa ruokaa, hoitaa maaperää ja havainnoida muut elämänmuodot, jotka jakavat puutarhan heidän kanssaan.
- Luontoyhteys kasvaa kokemuksen kautta, ei pelkästään tiedolla. Käsien upottaminen multaan, kasveista huolehtiminen ja luonnonvaraisten eläinten ja eliöiden huomaaminen voi tehdä ympäristöä koskevasta tiedosta henkilökohtaisempaa ja mieleenpainuvampaa.
- Hoiva kasvaa henkilökohtaisista suhteista. Kun ihmiset viettävät aikaa tutustuen paikkaan ja sen elämänmuotoihin, he voivat kokea yhteyttä, joka johtaa suojelunhaluun ja luonnosta huolehtimiseen.
- Jokainen ansaitsee mahdollisuuden luoda yhteyden luontoon. Vihreiden toimintaympäristöjen saatavuus ei saisi riippua tuloista, taustasta tai kyvykkyyksistä. GLAS madaltaa esteitä näihin osallistumiseen ja kuulumiseen.
- Luontoyhteys voi olla laajemman muutoksen alku. Vahvempi yhteys luontoon saa ihmiset välittämään ja huolehtimaan luonnosta, työskentelemään yhdessä ja kyseenalaistamaan yhteiskunnan toimintatapoja ja resurssien käyttöä.

Kuva 3. Puutarha oli hyvin maltillisen kokoinen ja helposti saavutettavissa. Esittelyssä korostettiin kohtaamisen tärkeyttä (kuva: Soila Huhtaluhta).

Biotalouden monet näkökulmat

Luonnon hyvinvointivaikutusten tavoitteellista hyödyntämistä on tärkeää tarkastella myös osana biotalouden kehittämistä. Tämä näkökulma nostaa biopohjaisten tuotteiden ja teknologisten ratkaisujen rinnalle luontoperustaiset palvelut sekä ihmisten ja yhteisöjen hyvinvoinnin. Suomen biotalousstrategiassa 2022–2035 luonnon hyvinvointivaikutuksille on tilaa ekosysteemipalvelujen ja luontoa hyödyntävien palvelujen, kuten luontomatkailun, kautta (Työ- ja elinkeinoministeriö ym., 2022). Strategia tunnistaa siten myös luonnon aineettoman arvon, vaikka sen päätavoite on biotalouden arvonlisän kasvattaminen. Myös EU:n vuoden 2025 biotalousstrategia sisällyttää ekosysteemipalvelut biotalouden määritelmään, vaikka sen keskeiset kehittämistoimet painottuvat biopohjaisiin materiaaleihin, teknologioihin ja teollisiin innovaatioihin (European Commission, 2025). Luontoperustaisten hyvinvointipalvelujen kehittäminen voidaan näin liittää biotalouden strategisiin tavoitteisiin, mutta matkaa keskeisiin painopisteisiin on huomattavasti.

Dublinin vierailu toi esiin biotalouden ihmisläheisen ja yhteisöllisen potentiaalin: teknologisten innovaatioiden ja teollisten prosessien rinnalla biotalous rakentuu myös arkisista tavoista käyttää materiaaleja uudelleen, kasvattaa ruokaa, kierrättää ravinteita ja antaa tilaa luonnon monimuotoisuudelle. Sekä vierailulla että Global Bioeconomy Summitin seminaariosuuksissa korostui tarve tarkastella biotaloutta kokonaisuutena, jossa biopohjaisten markkinoiden kehittämisen ja fossiilipohjaisten materiaalien korvaamisen ohella huomioidaan reiluus, yhteisöllisyys sekä ihmisten ja luonnon hyvinvointi. Yhteisöpuutarha teki näitä arvoja konkreettisiksi ja tarjosi samalla ajateltavaa biotalouden suunnasta: yhteinen työ kädet mullassa luonnon parissa voisi avartaa meidän kaikkien näkökulmaa siihen, millaista tulevaisuutta biotaloudella rakennetaan.

SEAMK vahvistaa biotalouden osaamista – halukkaille aina luontosuhteesta alkaen

Myös SEAMKissa biotalouden tulevaisuuden ratkaisuja edistetään useista näkökulmista. Tämä artikkeli on kirjoitettu osana EU:n osarahoittamaa eRural resilience -hanketta, jossa SEAMK toimii BioHub leaderina. Hankkeessa edistetään maaseudun pk-yritysten ja yritystukiorganisaatioiden osaamista. BioHubissa autetaan yrityksiä biopohjaisten tuotteiden testaamisessa sekä tutkimus- ja innovaatio-osaamisen hyödyntämisessä. Lisäksi teemaa käsitellään useissa muissa luonnonvara- ja ruoka-alojen hankkeissa sekä opetuksessa. SEAMKissa on tarjolla myös Green Care -opintojaksoja, joissa perehdytään luontosuhteeseen, luonnon hyvinvointivaikutuksiin ja niiden tavoitteelliseen hyödyntämiseen ihmisen hyvinvoinnin tukena.

Soila Huhtaluhta
Senior Project Manager
SEAMK

Kirjoittaja toimii projektipäällikkönä ja asiantuntijana mm. luonnonvara- ja ruoka-alan kestävyyttä edistävissä hankkeissa sekä Green Care -tuntiopettajana.

Taru Mäki

Tutkimus- ja kehittämispäällikkö
SEAMK

Kirjoittajan tutkimusalueena on erityisesti tiedon jakamisen vaikuttavuuden kehittäminen pk-yritysyhteistyössä.

Lähteet

Global Bioeconomy Summit 2026. Site Visits. https://gbs2026.org/programme/site-visits

European Commission. (2025). A strategic framework for a competitive and sustainable EU bioeconomy (COM(2025) 960 final). https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/DOC/?uri=CELEX:52025DC0960

Työ- ja elinkeinoministeriö, Maa- ja metsätalousministeriö, Ympäristöministeriö, Opetus- ja kulttuuriministeriö, Sosiaali- ja terveysministeriö, Liikenne- ja viestintäministeriö, Valtiovarainministeriö, & Valtioneuvoston kanslia. (2022). *Suomen biotalousstrategia: Kestävästi kohti korkeampaa arvonlisää.* Valtioneuvoston julkaisuja 2022:3. Valtioneuvosto. https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/11111/10785